

„Pielgrzymi Nadziei” na Górze św. Anny – str. 7

Spacer z historią
– str. 9

Seniorzy na
Mazowszu – str. 8

Co jeszcze
w numerze:

- Sukces OSP Świniowice – str. 8
- Karczma Piwna – str. 3
- Zrozumieć psa – str. 6
- Zagadkowe zgony w cieniu pałacu księcia Hohenlohe – str. 4

Sztuka Gminny Ośrodek Kultury w Tworogu
Pracownia plastyczna na piętrze

Zaprasza w każdą środę
w godz. od 19:00 do 21:00

Na cykl warsztatów kreatywnych dla dorosłych

Wieczory pełne twórczości i inspiracji

Relaksuj się i spotkaj innych pasjonatów sztuki

Malowanie akwarelami, akrylami, farbami olejnymi, tworzenie kolaży, eksperymenty z technikami mieszanymi

Koszt 150,- za miesiąc
W cenie materiały i profesjonalny instruktaż

Zapisy w Bibliotece
tel. 512 950 842

GMINNY OŚRODEK KULTURY W TWOROGU

KONKURS CZYTELNICZY

"WYGRAJ OBRAZ!"
Lubisz czytać ?

Odwiędz i wypożycz książkę w Bibliotece w Tworogu, Boruszowicach lub Połomii

OD 1 PAŹDZIERNIKA DO 30 LISTOPADA 2025

**IM CZĘŚCIEJ NAS
ODWIEDZASZ ,
TYM
WIĘKSZE
SZANSE
NA
WYGRANĄ !**

SZCZEGÓŁY W BIBLIOTECE

Obraz autorstwa jednej z naszych Bibliotekarek Marii Kubanek

ROZSTRZYGNIECIE KONKURSU - GRUDZIEŃ 2025

KUŹNIA MUZYKI

26 października
godz. 16.00

sala widowiskowa GOK w Tworogu

WIELKIE HITY W WYKONANIU

ORKIESTRY DĘTEJ TWORÓG
ORAZ
UCZNIÓW I NAUCZYCIELI
Z STUDIA MUZYCZNEGO WENA

ORKIESTRA DĘTA
TWORÓG

WSTĘP WOLNY

projekt finansowany w budżecie Gminy Tworóg

ORGANIZATORZY
GMINNY OŚRODEK KULTURY W TWOROGU

patronat medialny
TWG KURIER

GMINNA BIBLIOTEKA
PUBLICZNA W TWOROGU

Zaprasza dzieci
na zajęcia
literacko-plastyczne

Jesienne inspiracje w bibliotece
Zapraszamy od 9:00 do 11:00

Sobota 11 i 25 października
Na zajęcia obowiązują zapisy
w bibliotece lub pod
nr. Tel.: +48 512 950 842
ilość miejsc ograniczona

GMINNY OŚRODEK KULTURY W TWOROGU

Niestraszne Anioły

Warsztaty kreatywne

SALA WIDOWISKOWA GMINNEGO OŚRODKA KULTURY W TWOROGU

30 PAŹDZIERNIKA 2025
W GODZ. 18:00 - 20:00

Zapraszamy dzieci
w wieku
od 7 do 12 lat
koszt: 30,- zł

**UCZESTNICY MILE WIDZIANI
W STROJACH ANIELSKICH**

Atrakcja dodatkowa
"Magia Radości"
w ramach wolontariatu
wystąpi
Iluzjonista Maciej Leksy

ZAPISY W BIBLIOTECE
DO DNIA 24.10.25
TEL. 512 950 842

GMINNY OŚRODEK KULTURY W TWOROGU

Gminna Biblioteka Publiczna w Tworogu
Zaprasza na

NOC bibliotek
DO DZIEŁA !!!

Dla czytelników kawa lub herbata gratis

BLOKI TEMATYCZNE:
14 PAŹDZIERNIKA 2025
W GODZ. 16:30 - 18:00

- PROJEKCJA FILMU "BIURO DETEKTYWISTYCZNE LASSEGO I MAI. RABUS Z POCIĄGU"

17 PAŹDZIERNIKA 2025
W GODZ. 18:00 - 21:00

- GRY PLANSZOWE
- WARSZTATY PLASTYCZNE " OD KSIĄŻKI DO SZTUKI"
- TEATR CIENI I FORM Z UDZIAŁEM UCZESTNIKÓW

ZAPRASZAMY DZIECI I DOROSŁYCH
W WIEKU OD 7 DO 101 LAT

ZAPISY W BIBLIOTECE
DO 10 PAŹDZIERNIKA 2025
TEL. 512 950 842

GMINNY OŚRODEK KULTURY W TWOROGU

TWG KURIER

TUTAJ NAS ZNAJDZIESZ:

TWORÓG

G.S.Tworóg
ul. Zamkowa 45
Piekarnia Łubowski
ul. Zamkowa 37
Gminny Ośrodek Kultury
ul. Zamkowa 1

HANUSEK

„Dzelfa” s.c.
ul. B. Chrobrego 16

BRYNEK

Husqvarna
ul. Tarnogórska 7A

POŁOMIA

Sklep Spożywczy „Mart”
ul. Bytomska 64

WOJSKA

sklep „Groszek”
ul. Powstańców Śląskich 66

BORUSZOWICE

ODiDO
ul. Nowy Świat 2

NOWA WIEŚ TW.

Sklep Spożywczy
ul. Wlejska 61

KOTY

Mini Market „MIX”
ul. Potępska 2

REDAKCJA:

www.twg-kurier.pl
twgkurier@poczta.fm
tel. 786 22 12 65
redaktor naczelny: Piotr Gansiniec

WYDAWCA : GOK Tworóg

DRUK : fotoidruk.pl

Karczma Piwna 2025 w Tworogu - muzyka, wianki i regionalne smakołyki.

W sobotę, 27 września 2025 roku, sala widowiskowa GOK Tworóg zamieniła się w góralską karczmę pełną muzyki, śmiechu i zapachu świeżych wypieków. Karczma Piwna, zorganizowana przez Radę Sołecką Tworóg, już na stałe wpisała się w kalendarz lokalnych wydarzeń - i jak co roku przyciągnęła tłumy spragnione dobrej zabawy.

Wieczór rozpoczęła Orkiestra Dęta z Tworoga, rozgrzewając publiczność energetycznym koncertem. Następnie na scenie pojawił się zespół Alpina Show, który porwał uczestników rytmami tyrolskiego folkloru. Panowie w bawarskich strojach, jodłowanie i żywiołowe melodie przeniosły wszystkich w alpejskie klimaty, a młodziutka solistka skradła serca publiczności.

Od godziny 20.00 parkiet należał już do wszystkich - DJ zadbał o taneczne rytmy, a atmosfera do późnej nocy była gorąca jak w środku lata.

Nie zabrakło oczywiście regionalnych smaków przygotowanych przez Koło Gospodyń Wiejskich z Tworoga - kawa, ciasta, sałatki i inne przysmaki zniknęły w mgnieniu oka. Panie z GOK-u poprowadziły natomiast warsztaty tworzenia jesiennych wianków, które ozdobiły wiele głów i domów uczestników.

Wśród bawiących się gości nie zabrakło także pani sołtys w regionalnym stroju - uśmiechniętej, pełnej energii i gotowej do tańca.

Karczma Piwna w Tworogu po raz kolejny udowodniła, że dobra zabawa nie wymaga dużych kosztów - wystarczy wspólna pasja, muzyka i serdeczna atmosfera. Do zobaczenia za rok!

foto - okładka

Nowy Rok Szkolny to nowe wyzwania i nowe doświadczenia dla naszych dzieci.

2 września piłkarze Górnika Zabrze odwiedzili Zespół Szkolno-Przedszkolny w Wojsce, by spotkać się ze swoimi kibicami, których tego dnia w murach szkoły nie brakowało. Na spotkanie z ulubionymi zawodnikami przybyli również fani z sąsiednich szkół i miejscowości - zarówno młodszy, jak i starsi. Frekwencja dopisała, a atmosfera była pełna entuzjazmu.

Tym wyjątkowym akcentem uczniowie i nauczyciele ZSP w Wojsce rozpoczęli nowy rok szkolny - z uśmiechem, energią i sportową inspiracją. *foto: Monika Ziob*

Tydzień Przeciwdziałania Przemocy w ZSP w W-ojscie

W dniach 29 września - 3 października 2025 r. w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Wojsce odbył się „Tydzień Przeciwdziałania Przemocy Rówieśniczej” - ogólnopolska inicjatywa Ministerstwa Edukacji Narodowej.

W ramach akcji uczniowie spotkali się z dzielnicowym Mirosławem Kracikiem, który omówił problem hejtu i cyberprzemocy, podkreślając, że Internet nie jest przestrzenią wolną od odpowiedzialności.

Odbył się także szkolny „Dzień bez przemocy”, podczas którego rozmawiano o sposobach reagowania w trudnych sytuacjach i o tym, jak budować relacje oparte na szacunku i życzliwości.

To ważna inicjatywa przypominająca, że każdy zasługuje

na bezpieczeństwo i zrozumienie - każdego dnia.

Narodowe czytanie w Boruszowicach

26-go września w Szkole Podstawowej w Boruszowicach zabrzmiały słowa Jana Kochanowskiego! Uczniowie i nauczyciele wzięli udział w Narodowym Czytaniu. Wspólnie odkrywaliśmy piękno i mądrość „Pieśni” i „Fraszek”.

Było trochę wzruszeń, sporo refleksji, a przede wszystkim - radość z bycia razem i z kontaktu z klasyką literatury.

test i zdjęcie: FB SP Boruszowice

Uczniowie w Nadleśnictwie Brynek

26 września uczniowie klas drugich odwiedzili Nadleśnictwo w Brynku. Inżynier nadzoru, pan Wiesław Kucharski, w ciekawy sposób przybliżył im budowę lasu i życie jego mieszkańców.

Po prelekcji dzieci uczestniczyły w zabawie w podchody, a dzień zakończyło wspólne ognisko z pieczeniem kiełbasek. Wycieczka dostarczyła uczestnikom wielu wrażeń i nowej wiedzy o przyrodzie.

tekst i zdjęcie: FB SP Tworóg

Panowie Tworoga: Książę Adolf zu Hohenlohe-Ingelfingen (1826-1873)

Część III.2: Lata tworogowskie księcia

W poprzednim numerze naszego miesięcznika, na podstawie metryki chrztu córeczki księcia Adolfa zu Hohenlohe, który odbył się w czerwcu 1830 roku w Tworogu, poznaliśmy już nieco bliżej rodzinne powiązania tego „Pana Tworoga” i jego małżonki. Wspomnieliśmy wtedy choćby o królowej Wielkiej Brytanii - księżnej Clarence, Adelajdzie von Sachsen-Meiningen, kuzynce żony księcia Adolfa.

W tym numerze przyjrzymy się sylwetkom pozostałych chrzestnych małej księżniczki Adelajdy. Opowiemy też o wydarzeniach, które rozegrały się w Tworogu w czasie pobytu głównego bohatera naszego cyklu - być może to właśnie one dały początek legendzie o tworogowskiej „Białej Damie”, opisanej przez Fryderyka Zgodzaja w książce „Dwa rogi”. Zanim jednak przejdziemy do tych dramatycznych historii, przypomnijmy sobie, kim byli chrzestni księżniczki Adelajdy.

Królowa Anglii Adelaide, chrzesta małej księżniczki Adelheid zu Hohenlohe - Ingelfingen

Pierwszym z nich był książę Eugen von Württemberg, wymieniony już w poprzedniej części cyklu. Był on szwagrem żony księcia Adolfa - jego drugą małżonką była bowiem księżniczka Helena zu Hohenlohe-Langenburg, siostra księżnej Luizy. Ojciec Eugena, książę Eugen Friedrich, był wnukiem siostry Fryderyka Wielkiego. Z kolei jego brat, Fryderyk, został pierwszym królem Wirtembergii (jako Fryderyk I). Siostra ojca, Zofia Dorota von Württemberg, była drugą żoną cara Rosji Pawła I i matką dwóch kolejnych władców Rosji: Aleksandra I (1801-1825) oraz Mikołaja I (1825-1855). Inna siostra ojca chrzestnego - Elżbieta Wilhelmina - była pierwszą żoną ostatniego cesarza rzym-

skiego narodu niemieckiego, Franciszka II Habsburga. Sam książę Eugen służył jako generał piechoty w armii rosyjskiej. Po ojcu odziedziczył fideikomis Carlsruhe (Pokój na Górnym Śląsku, dziś w woj. opolskim, pow. namysłowski), gdzie zmarł w 1857 roku.

Książę Eugene von Württemberg z Pokoju

Kolejną chrzestną była księżna Luiza von Württemberg, matka wspomnianego Eugena, a zarazem teściowa brata księcia Adolfa - Friedricha Augusta Carla zu Hohenlohe-Öhringen, właściciela Sławięcic. W chwili chrztu miała niemal 66 lat, a zmarła w 1834 roku w swoich dobrach w Pokoju (Carlsruhe). Trzecią z chrzestnych była księżna Amalia Henrietta Szarlotta von Hohenlohe-Langenburg - matka księżnej Luizy, czyli babka małej Adelajdy.

Z kolei księżniczka Sophie zu Hohenlohe-Ingelfingen, wymieniona w źródłach jako kolejna chrzestna, to prawdopodobnie ciotka księcia Adolfa, która zajmowała się jego wychowaniem. Ostatnie dwie chrzestne - księżna Adelheid Charlotte Wilhelmine zu Hohenlohe-Kirchberg oraz Luise Sophie Emilie zu Erbach-Fürstenau - to zamężne siostry księcia Adolfa.

Z powodu niejasności, o których wspominaliśmy w poprzedniej części, trudno dziś ustalić, kto dokładnie uczestniczył w ceremonii chrztu w Tworogu. Jednak już samo zestawienie nazwisk chrzestnych - zwłaszcza tych z pierwszych trzech punktów - pokazuje, że były to osobistości o wyjątkowej pozycji w ówczesnej Europie.

Przejdźmy teraz do mniej radosnych, a wręcz tragicznych wydarzeń, które rozegrały się w Tworogu w czasie, gdy książę Adolf mieszkał w tutejszym pałacu. W tamtym okresie doszło w naszej miejscowości do serii tajemniczych zgonów osób zatrudnionych na dworze księcia. W parafialnej księdze zgonów z

Tworoga, pod datą 14 marca 1829 roku, ówczesny proboszcz, ks. Zoglowek, zapisał pogrzeb:

„samotnej panny służącej Hedwig Suszek, która zmarła 11-tego bieżącego miesiąca, według wypowiedzi lekarza hutniczego dr. Huntemanna, na skutek choroby wątroby (Leberverhärtung, czyli marskości wątroby).”

Zmarła miała 30 lat. W sierpniu tego samego roku odszedł także jej niepełna dwuletni syn, Melchior. Choć podobne tragedie nie były wówczas rzadkością, uwagę zwraca fakt, że przyczynę śmierci kobiety podał jeden z lekarzy z dworu księcia w Koszęcinie. Po latach, przeglądając różne stare księgi metrykalne, trudno znaleźć inny przypadek, w którym zapis zawierałby diagnozę lekarską - tym bardziej pochodzącą od medyka dworskiego. Najwyraźniej Hedwig (Jadwiga) była służącą w pałacu księcia w Tworogu. Pozostaje jednak pytanie: czy rzeczywiście zmarła z powodu choroby wątroby, czy też była to wersja wygodna dla otoczenia księcia?

Nie można wykluczyć, że śmierć młodej kobiety, będącej być może w ciąży z arystokratą, wywołała falę plotek, które lekarz próbował uciszyć oficjalnym orzeczeniem o chorobie. A może właśnie choroba była jedynie pretekstem, by ukryć otrucie? Dodatkowej tajemniczości całej sprawie nadaje kolejne zdarzenie - tym razem z października tego samego roku. W parafialnej księdze przy dacie 19 października 1829 roku zapisano:

„pogrzeb samotnego piwowara Matthiasa Weiss, urodzonego w Klein Strehlitz (dziś: Strzeleczyki w woj. opolskim), który 18-tego bieżącego miesiąca powiesił się w budynku browaru i po potwierdzeniu mi tego przez sędziego miejskiego Pana Adametza oraz zgodnie z przedłożonym atestem, został pochowany - lat 36.”

Co zastanawiające, piwowara pochowano już następnego dnia po śmierci. Skąd ten pośpiech?

Podczas dalszych badań natrafiłem w księgach wyznania mojego z powiatu toszecko-gliwickiego (lata 1814-1847) na kolejne zgony osób związanych z folwarkiem książęcym. Zmarli to Isaak Weintraubt, gorzelnik dworski w Tworogu (zm. 1 marca 1830 r., w wieku 46 lat, przyczyna: zapalenie opon mózgowych, miał opiekę doktora Denningera z Tworoga), oraz jego żona Rosel Weintraubt (zm. 28 grudnia 1829 r., w wieku 28 lat, wpis z przytoczoną

uwaga: „Leczeniem zajmował się ksią-
żęcy lekarz księcia zu Hohenlohe-Ingel-
fingen”, wpisana przyczyna zgonu: „Gelb
und Wassersucht” - żółtaczka i puchlina
wodna). Mamy więc znowu lekarza księ-
cia czuwającego nad pacjentami. Zasta-
nawia więc, czy łańcuch tak wielu trage-
dii w tak małej miejscowości jak Tworóg
był jedynie nieszczęśliwym zbiegiem
okoliczności.

W przekazach ustnych dawnych
mieszkańców przetrwała legenda o słu-
żącej, która miała zająć w ciążę z księ-
ciem i zginąć z jego rozkazu - zamurowa-
na żywcem w zamkowych piwnicach. To
właśnie ta historia stała się inspiracją dla
legendy o „Białej Damie”, opisananej przez
Fryderyka Zgodzaję w „Dwóch rogach”.
Autor tej książki wspomina również, że
miejscowi ludzie bali się lekarzy księ-
cia, przekonani, iż przeprowadzają oni
sekcje zwłok na zmarłych. Być może nie
były to jedynie przesady. Zgony młodych
ludzi służących na dworze Hohenlohe-
-Ingelfingen w Tworogu rzeczywiście
mogą wyglądać na celowe „usuwanie
niewygodnych świadków”.

W serię tajemniczych zgonów
wpisała się także tragedia, do której do-
szło cztery lata później - w 1834 roku.
Ofiarą był jeden z najbardziej zaufa-
nych urzędników księcia Adolfa, Fried-
rich Wilhelm Prieur, czterdziestoletni
zarządca lasów w jego dobrach. Pocho-
dził on z miejscowości Siethen w Bran-
denburgii, należącej do 1825 roku do
księcia Hohenlohe. Stamtąd, już w 1819
roku, książe sprowadził go do Koszęcina,
mianując mistrzem łowiectwa (Wildme-
ister) i leśniczym w Cielcu. W 1830 roku
Prieur awansował na stanowisko szefa
urzędu leśnego w Koszęcinie.

Do tragicznego w skutkach wy-
darzenia doszło 21 października 1834
roku. Tego dnia, w wyniku zakładu,
zorganizowano wyścig konny między
Prieurem a jednym z urzędników księ-
cia. Trasa prowadziła z okolic Zump do
Koszęcina. W lesie między Boronowem a
Koszęcinem koń Friedricha został czymś
spłoszony i zrzucił jeźdźca. Na miejscu
tragedii zjawili się książeccy lekarze - dr
Denninger i dr Josch - którzy stwierdzili
zgon mistrza leśnego.

W miejscu gdzie doszło do tra-
gedii książe Hohenlohe kazał postawić
pomnik, który przetrwał do dnia dzisiej-
szego. Pomimo tego pojawia się jednak
pytanie, które stawia się chyba samo, a
które jest następujące: czy aby na pew-
no śmierć najważniejszego urzędnika
leśnego w dobrach księcia była li tylko
tragicznym wypadkiem? Nad przyczy-
ną dziwnych okoliczności zgonu mi-
strza leśnego zastanawiała się już przed

prawie stu laty jego prawnuczka, Else
Prieur, która spisała dzieje swojej rodzi-
ny (przepisała wspomnienia swojego
dziadka Carla Wilhelma Prieura, syna
Friedricha, a także spisała swoje własne
wspomnienia):

*„Z tyłu jego głowy była otwarta rana. Czy
pradziadek nabawił się jej podczas upad-
ku z konia, czy też został od tyłu zastrze-
lony przez kłusownika - tego, dziwnym
trafem, nigdy nie ustalono.”*

Książe Adolf miał opinię czło-
wieka surowego, wręcz despotycznego -
zarówno wobec poddanych, jak i urzęd-
ników czy członków własnej rodziny (o
czym więcej w kolejnej części cyklu).
Czy byłby jednak zdolny do zlecenia za-
bójstwa? Tego nie wiemy.

*Pomnik ustawiony w miejscu tragicznej śmierci
Friedricha Wilhelma Prieura. Fot. autora*

Nie można jednak wykluczyć, że
tragedia w Tworogu i późniejsza śmierć
Prieura były ze sobą powiązane. Wiosną
bądź latem 1830 roku ze swojego stano-
wiska odszedł dotychczasowy inspektor
leśny, Mereński. Jego następcą został
właśnie Prieur. Pytanie, jakie należałoby
postawić w tym miejscu, brzmi: czy aby
nowy inspektor leśny nie zawdzięczał
awansu wiedzy na temat tajemniczych
wydarzeń w Tworogu? Załóżmy, że nie,
gdyż - jak pokazała przyszłość - Prieuro-
wie byli prawdziwymi „fachmanami”, jeśli
chodzi o zarządzanie gospodarką leśną.

Natomiast już samo posiada-
nie takiej wiedzy przez Prieura mogło
doprowadzić do wydania na niego wy-
roku śmierci. Urzędnicy leśni w do-
brach księcia Hohenlohe nie stronili
od alkoholu. Będąc pod jego wpływem,
Prieur mógł dawać upust swoim emo-
cjom, a ktoś „życzliwy” mógł o tym do-

nosić księciu, który postanowił pozbyć
się kolejnego niewygodnego świadka.

Wyścig pomiędzy Prieurem a
innym urzędnikiem mógł zostać spro-
wokowany w celu zamordowania szefa
urzędu leśnego. Kiedy do niego doszło w
okolicach Koszęcina, strzelono ze strzel-
by i... albo spłoszono konia, który zrzu-
cił jeźdźca, tak że ten zmarł na skutek
poniesionych obrażeń, albo... strzelono
bezpośrednio do jeźdźca. Ta druga teza
jest mniej prawdopodobna ze względu
na fakt, iż zgon Prieura potwierdził jego
szwagier, dr Denninger, ale z drugiej
strony... kto wie?

Michał Dramski

Autor dziękuje Pani Katarzynie Mańko
za korektę tekstu.

Źródła i opracowania:

- 1 Amtsblatt der Regierung Oppeln, 18 grud-
nia 1828 (dostęp: Google Books).
- 2 K. F. Klöden, Lebens- und Regierungsge-
schichte Friedrich Wilhelms des Dritten, Ber-
lin 1840 (Google Books).
- 3 Fryderyk Zgodzaj, Dwa rogi, GOK Tworóg,
Katowice-Tworóg 2013.
- 4 Acta der Fürstlichen Privat Kanzlei betref-
fend von Ballyschen Briefen, vol. 1, Archiwum
Państwowe w Katowicach, zbiór 12/384/0,
sygn. 9319.
- 5 Erhebung des Alexander Friedrich Johann
Bally in den Adelstand (...), Geheimes Staat-
sarchiv Preußischer Kulturbesitz, Berlin - ar-
chivedatenbank.gsta.spk-berlin.de.
- 6 Kazimierz Scheffler, Wizerunki z dawnego
Tworoga. 8. Pamiątki starego Tworoga.
- 7 Ks. Henryk Gawelczyk, Ze wspólnego
sztambucha, część 2. Kronikarskie zapiski ks.
Hoschecka o Tworogu, Kotach, Wiśniczach...,
Tarnowskie Góry 2000.
- 8 Księgi metrykalne parafii św. Antoniego w
Tworogu - familysearch.org.
- 9 S. Krupa, A. Harkawy, Właściciele koszęciń-
skiego pałacu oraz ich siedziba w okresie od
XVII wieku do 1945 roku. Zarys dziejów, Ko-
szęcin 2019.
- 10 www.zamekchudow.pl - „Zamek w Chudo-
wie”.
- 11 Dr Alfons Nowack, Die Ermordung des
Fürsten von Lichnowsky, „Der Oberschlesier”,
nr 2, luty 1933.
- 12 Dr Phil. Lucia Kusche, Schlesiens Anteil
an der national-deutschen Entwicklung von
1840 bis 1848 und die Schlesischen Abgeord-
neten im Frankfurter Parlament, „Zeitschrift
des Vereins für Geschichte Schlesiens”, t. 24,
Breslau 1920.
- 13 Księgi metrykalne parafii ewangelickiej w
Tarnowskich Górach - www.siliusradicum.
pl
- 14 Wikipedia (pl.wikipedia.org, de.wikipe-
dia.org).
- 15 Carl Wilhelm Prieur, Lebensgeschichte
des Carl Wilhelm Prieur 1821-1896 - odpis
autobiografii, zbiory własne autora.
- 16 Die Geschichte der Familie Prieur erzählt
von Elli Prieur - zbiory własne autora.

W dniu 26.09 Sejm uchwalił nowelizację ustawy o ochronie zwierząt, która wprowadza zakaz trzymania psów na uwieżi. Ponadto przegłosowano poprawkę, które precyzuje warunki przebywania zwierząt w kojach. To dawno oczekiwana zmiana, która zapewne nie wyczerpuje oczekiwań miłośników zwierząt, jednak jest znaczącym krokiem w stronę poprawy warunków życia sporej liczby psów, szczególnie na wsiach.

W numerze nr 196 zamieściliśmy wywiad z trenerką psów, p. Martyną Śliwińską i zapowiedzieliśmy kontynuację tematu tresury psów i ich relacji z ludźmi.

Proponujemy więc cykl artykułów pod tytułem „Zrozumieć psa”. Wspomniana nowelizacja ustawy jest świetną okazją, aby zgłębić nieco bardziej temat budowania zdrowych relacji z naszymi czworonożnymi przejaciółkami.

Zapraszamy do lektury pierwszego odcinka.

Odcinek 1: Zanim pojawi się pies – decyzja, która zmienia wszystko

Każdy pies ma swoją historię, charakter i potrzeby. W tej serii opowiadam o tym, jak budować z psem prawdziwą relację – opartą na zaufaniu, konsekwencji i wzajemnym zrozumieniu. Bez presji, bez mitów, za to z pasją i praktycznym podejściem do codziennych wyzwań.

Czy wybór psa to przemyślana decyzja, czy raczej impuls po zobaczeniu słodkiego szczeniaka w internecie?

Od tej odpowiedzi zależy bardzo wiele – czasem nawet całe wspólne życie człowieka i zwierzęcia.

Pies to nie gadżet ani chwilowa fanaberia. To żywa istota, która potrzebuje zrozumienia, czasu i mądrego prowadzenia. Dlatego zanim powiesz „tak” nowemu przyjacielowi, warto zatrzymać się na chwilę i zadać sobie kilka szczerych pytań.

Dlaczego przemyślany wybór ma znaczenie?

Każda rasa – a nawet każdy pies w obrębie rasy – ma swoje potrzeby, temperament i rytm życia. Inny pies sprawdzi się u osoby aktywnej, inny u seniora czy w rodzinie z dziećmi.

Zanim więc kupisz lub adoptujesz psa, pomyśl, jak naprawdę wygląda Twoja codzienność i jak może wyglądać za 5, 10, a nawet 15 lat.

Z doświadczenia wiem, że wiele problemów z psami zaczyna się jeszcze przed ich pojawieniem się w domu.

Oto kilka przykładów z mojej praktyki:

- 1) Pies wychowany na wsi, który nigdy nie widział miasta – reaguje lękiem lub agresją na każdy hałas i ruch.
- 2) Starsza osoba decyduje się na dużego, silnego szczeniaka – po roku trudno go utrzymać na smyczy.
- 3) Mieszkanie na czwartym piętrze bez windy – codzienne wnoszenie chorego lub starego trzydziestokilogramowego psa staje się wyzwaniem.

4) Pies o krótkiej sierści ma mieszkać na dworze, a nikt nie pomyślał, że po prostu... zmarznie.

5) Szczeniak nigdy nie jeździł samochodem – w dorosłości każda wizyta u weterynarza to stres i walka.

6) Pies, który nie miał kontaktu z dziećmi, reaguje na nie lękiem lub agresją.

7) Pupil, który całe życie spędzał w towarzystwie ludzi, nagle zostaje sam na 9 godzin dziennie i nie potrafi sobie z tym poradzić.

To nie są rzadkie przypadki – to codzienność wielu opiekunów, którzy po prostu nie wiedzieli, że można było tego uniknąć.

Odpowiedzialność - to słowo klucz.

Pies nie potrzebuje „idealnego” człowieka. Potrzebuje takiego, który chce go zrozumieć. Kogoś, kto będzie uczył się razem z nim, reagować na jego potrzeby i przygotować go na różne sytuacje życiowe – od podróży po samotność w domu.

Na moich kursach uczę właścicieli, jak stopniowo wprowadzać psa w świat ludzi, dźwięków i codziennych wyzwań. Bo właśnie te pozornie drobne doświadczenia decydują, czy pies stanie się zrównoważonym towarzyszem, czy zestresowanym buntownikiem.

Autor: Martyna Śliwińska

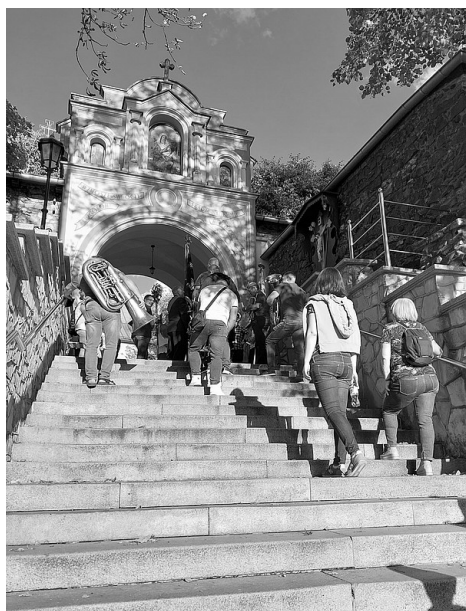
W następnym odcinku:

Porozmawiamy o pierwszych tygodniach po pojawieniu się psa w domu – jak mądrze wprowadzić go w nowe środowisko, od czego zacząć naukę i jak uniknąć błędów, które mogą zaważyć na całym procesie tresury.

„Pielgrzymi Nadziei” na Górze św. Anny

Rok 2025 został ogłoszony przez Kościół Katolicki Rokiem Jubileuszowym - czasem szczególnej łaski, duchowej odnowy i refleksji. Hasło przewodnie tego roku brzmi: „Pielgrzymi Nadziei”, i idealnie oddaje ducha wspólnot, które - jak co roku - licznie przybywają do miejsc świętych. Jednym z takich miejsc jest Sanktuarium św. Anny Samotrzeciej na Górze św. Anny - duchowe serce Śląska, które od wieków przyciąga rzesze pielgrzymów.

W tym roku pielgrzymka z Tworoga na Górę św. Anny miała wyjątkowy charakter - obchodziliśmy 230-lecie obecności naszej parafii na tym świętym wzgórzu. Tradycyjnie uczestniczyliśmy w uroczystościach Podwyższenia Krzyża Świętego, które odbyły się w dniach 11-14 września.

Hasło „Pielgrzymi Nadziei” nabrało dla nas szczególnego znaczenia - wyruszyliśmy do naszej patronki, św. Anny, z sercami pełnymi modlitw, prośb i podziękowań. W tym wyjątkowym roku świętowaliśmy również osobisty jubileusz pana Józefa Poloczka, który pielgrzymował na Górę św. Anny już po raz 60.

Żywa tradycja pielgrzymowania

Naszej pielgrzymce przewodniczył ks. wikary Emanuel Po-

lok oraz przewodnik kalwaryjski pan Adam Bezrąk. Historia naszego pielgrzymowania sięga wielu pokoleń - kiedyś wierni z Tworoga pokonywali trasę pieszo, furmankami, bryczkami, rowerami, a później - po wybudowaniu linii kolejowej do Fosowskiego (dzielnica Kolonowskiego) - także pociągami, które często były przepełnione. Z Fosowskiego przesiadano się na pociąg do Leśnicy, a stamtąd kontynuowano drogę pieszo, modląc się i śpiewając przy akompaniamencie parafialnej orkiestry, o której wspominają nawet klasztorne kroniki.

Z czasem środek transportu się zmieniał - dziś większość z nas korzysta z autobusów lub samochodów. Zmieniły się również warunki zakwaterowania - kiedyś pielgrzymi spali w stodołach, prywatnych domach, a nawet w klasztorze. Obecnie nocujemy w Domu Pielgrzyma. Każda pielgrzymka miała swojego przewodnika kalwaryjskiego. Wśród tych, którzy zapisali się w naszej pamięci, byli m.in.: Wilhelm Koziol, Paweł Kroll, Paweł Swoboda, Rudolf Kulik, Alfred Wocławek, a obecnie rolę tę pełni pan Adam Bezrąk.

Wierni tradycji

Choć dziś nie pielgrzymuje już tak liczna grupa jak dawniej (bywały lata, że było nas ponad 200 osób), to nadal istnieje silna wspólnota wiernych, którzy co roku wraca-

ją na Górę św. Anny. Oprócz głównej grupy obecnej od czwartku do niedzieli, wielu przybywa indywidualnie - choćby na jeden dzień, na wieczorne nabożeństwo czy adorację. Każdy, kto choć raz stanął u stóp św. Anny, wie, jak ważne jest to miejsce dla naszej duchowości i kultury.

Wzruszenia i refleksje

W piątek o godzinie 7 rano odprawiona została msza święta w intencji pielgrzymów, której przewodniczył ks. Emanuel Polok. Po mszy tradycyjnie odśpiewaliśmy Godzinki do Najświętszej Maryi Panny, zjedliśmy śniadanie i wyruszyliśmy na kalwarię, by odprawić Drogę Krzyżową.

Pogoda w tym roku była kapryśna - z jednej strony czyste powietrze i widoczność aż po góry Opawskie i Sudety, z drugiej strony - deszcz, który towarzyszył nam niemal przez cały czas. Z uwagi na trudne warunki pogodowe, część programu sobotnio-niedzielnego została zmodyfikowana dla bezpieczeństwa pielgrzymów.

Mimo wszystko - jak co roku - towarzyszyła nam wewnętrzna radość, spokój i duchowe uniesienie. Nie ważne, czy świeci słońce, czy pada deszcz - ważna jest modlitwa, wspólnota i wiara. Góra św. Anny jest miejscem, gdzie człowiek odzyskuje nadzieję i siłę do dalszego życia. Ludzie są tu dla siebie życzliwi, serdeczni - w ich oczach widać autentyczną radość i pokój serca.

Gdyby w naszym codziennym życiu panował taki nastrój, jak na Górze Ufnej Modlitwy - świat byłby lepszy. Dlatego to miejsce wciąż nas przyciąga. Nie wyobrażam sobie, by mogło mnie tam zabraknąć.

Autor: Bernard Piecuch

Mazowsze oczami Klubu Senior+ z Nowej Wsi Tworoskiej

W dniach 6-7 września 2025 roku członkowie Klubu Senior+ z Nowej Wsi Tworoskiej uczestniczyli w dwudniowej wycieczce na Mazowsze.

Pierwszym przystankiem była Żelazowa Wola - miejsce narodzin Fryderyka Chopina. Uczestnicy mieli okazję zwiedzić Dom Urodzenia kompozytora, wysłuchać recitalu fortepianowego Julii Łozowskiej oraz wziąć udział w odbywającym się tam III Festiwalu Kultury Regionalnej.

Kolejnym punktem programu był Nieborów z okazałym zespołem pałacowo-ogrodowym Radziwiłłów oraz pobliski Ogród Arkadyjski Heleny Radziwiłłowej. Wieczorem grupa zatrzymała się w hotelu „Kuźnia Napoleńska”, gdzie spędzono noc w miłej atmosferze.

Drugiego dnia seniorzy odwiedzili Łowicz - zwiedzili Muzeum Łowickie, Bazylikę Katedralną i urokliwe centrum miasta. Następnie udali się do Skansenu Ziemi Łowickiej w Maurzycach, gdzie poznali zabytki architektury dawnego Księstwa Łowickiego.

Pełni wrażeń i pięknych wspomnień uczestnicy powrócili do domu.

Wycieczka została dofinansowana przez Urząd Gminy Tworóg. *foto: Klub Senior+*

Dwa puchary - jedno serce drużyn

6 września na stadionie miejskim w Kaletach odbyły się Powiatowe Zawody Sportowo-Pożarnicze, w których Ochotniczą Straż Pożarną w Świniowicach reprezentowały dwie drużyny.

W historii jednostki był to moment szczególny - po raz pierwszy na szczeblu powiatowym wystąpiły zarówno drużyna męska, jak i kobieca. Rywalizacja zakończyła się dużym sukcesem, ponieważ obie ekipy stanęły na podium: drużyna wywalczyła drugie miejsce, a druhowie - trzecie.

Drużyna kobieca będzie ponadto reprezentować powiat tarnogórski, a tym samym gminę Tworóg, podczas Wojewódzkich Zawodów Sportowo-Pożarniczych, które odbędą się w przyszłym roku.

Tego dnia serca ochotników były mocniej - emocje, determinacja i walka o każdy punkt były efektem wielu godzin wspólnych przygotowań. OSP Świniowice dziękuje wszystkim, którzy wspierali strażaków: kibicom, osobom zaangażowanym w organizację treningów oraz samym zawodnikom - za wysiłek, zaangażowanie, godne reprezentowanie jednostki i poświęcony czas.

tekst i foto: OSP Świniowice

Zakończenie wakacji

W sobotę, 6 września, na zalewie Brzeźnica odbyły się zawody spławikowe dla dzieci w kategorii U14, zorganizowane z okazji zakończenia wakacji. Wzięło w nich udział 15 młodych wędkarzy, którzy mimo kapryśnej pogody i niechętnych do brania ryb wykazali się dużą cierpliwością i zapałem.

Po emocjonującej rywalizacji wręczono puchary najlepszym oraz dyplomy dla wszystkich uczestników. Zawody zakończyło wspólne ognisko, które stało się okazją do rozmów, podsumowań i dobrej zabawy.

Karpiove emocje nad wodą

W niedzielę, 21 września, zakończyły się trzydniowe Karpiove Zawody w naszym Kole Wędkarskim. W rywalizacji wzięło udział 17 dwuosobowych drużyn, w tym dwie ekipy z Czech - stałych już gości naszych zawodów.

Dopisała nie tylko frekwencja, ale i pogoda - słońce, spokój i piękna sceneria stworzyły idealne warunki do sportowego relaksu.

Na zakończenie wręczono nagrody m.in. za największą, najmniejszą, pierwszą i ostatnią złowioną rybę. Pełne wyniki oraz zdjęcia imponujących okazów można znaleźć na profilu Facebookowym Koła.

Gratulujemy organizatorom doskonałej atmosfery, dobrej zabawy i tradycyjnego poczucia humoru!

Kotowskie ścieżki pamięci - historia, która przemówiła

W sobotę, 20 września, odbył się niezwykle spacer historyczno-przyrodniczy z cyklu „Lubliniec – ocalić od zapomnienia”. Tym razem uczestnicy spotkali się w Kotach, a przewodnikiem po miejscowych zakątkach był pan Michał Dramski - autor znanego cyklu artykułów historycznych publikowanych na łamach naszego czasopisma.

Trudno o lepszego przewodnika. Pan Michał urodził się i wychował w Kotach, gdzie wciąż mieszkają jego rodzice. Dzięki temu opowieść o miejscowości łączyła osobiste wspomnienia z rzetelną wiedzą historyczną, sięgającą aż roku 1530, czyli początków istnienia wsi.

W spacerze uczestniczyła liczna grupa miłośników historii, którzy z zainteresowaniem słuchali opowieści o dawnych dziejach i lokalnych ciekawostkach. Pierwszym przystankiem było dawne przedszkole przy ul. Szkolnej 3 – budynek drewniany, choć miał być murowany. Historia jego powstania, jak się okazało, jest najlepszym przykładem na to, jak

oszczędność potrafi wpłynąć na bieg wydarzeń.

Kolejnym punktem był kościół w Kotach, gdzie uczestnicy poznali dzieje parafii, losy osób spoczywających na cmentarzu i tajemnice krypty pod jednym z ołtarzy. Szczególne emocje wzbudziła opowieść o Konradzie Piecuchu - w czasach PRL uznawanym za męczennika, choć jego biografia, jak podkreślał przewodnik, nie była jednoznaczna.

Naprzeciwko świątyni uczestnicy poznali historię dawnej karczmy - pełną dat, faktów i anegdot, zwłaszcza tych związanych z nadużywaniem lokalnych trunków.

Pod wiekową lipą pan Michał przybliżył dzieje hutnictwa w Kotach. Uczestnicy mogli nawet samodzielnie wbić szpadel w ziemię, by przekonać się, że warstwa szlaki - odpadu po wytopie

żelaza - wciąż kryje się tuż pod powierzchnią. Sama lipa, według szacunków, liczy około 230 lat. W pobliżu, na prywatnej posesji, pokazano pozostałości dawnej huty i kanału wodnego.

Spacer był również okazją do poznania lokalnych nazw miejsc, które wciąż funkcjonują wśród mieszkańców. Wędrówkę wzbogaciły także cenne uwagi

pana Czesława Tyrola, który towarzyszył grupie przez całą trasę.

Podążając śladami hutniczej przeszłości Kotów, uczestnicy dotarli w końcu do Piosku – miejsca, które każdy mieszkaniec wsi zna, a teraz poznali je i uczestnicy spaceru.

Po zakończeniu wędrówki na wszystkich czekał poczęstunek przygotowany przez Radę Sołectką - tu dziękujemy za zaangażowanie.

Spacer po Kotach był czymś więcej niż lekcją historii. To spotkanie z żywą pamięcią miejsca, opowiedziane przez człowieka, który zna je od podszewki. Dzięki zaangażowaniu pana Michała Dramskiego historia naprawdę przemówiła - nie jak wykład, lecz jak podróż w czasie, która na długo pozostanie w pamięci uczestników.

Trwa remont kapliczki Serca Jezusowego w parku zespołu pałacowego przy Urzędzie Gminy.

Planowany termin zakończenia prac to 15 listopad 2025r.

Nowa Wieś Tworoska. Seniorzy z Klubu Senior+ z uśmiechem powitali jesień.

Podczas spotkania 24 września rozmawiano o pozytywnym wpływie śmiechu na zdrowie, obejrzano scenki humorystyczne i wysłuchano żartów po śląsku.

Nie zabrakło też piosenki „Wesołe jest życie staruszka” i słodkiego poczęstunku. Zaplanowano kolejne wydarzenia: warsztaty cukiernicze, wyjazd do Opery Śląskiej, „Narodowe czytanie” oraz spotkanie świąteczne.

W Szkole Podstawowej w Boruszowicach uczniowie postanowili udowodnić, że porządek w świecie zaczyna się od własnego podwórka. W dniach 22-26 września, uzbrojeni w worki, rękawice i dobry humor, ruszyli na ekologiczną misję pod hasłem „Z kulturą w naturę”.

Po solidnej dawce wiedzy ekologicznej w klasach młodzi bohaterowie natury zabrali się za sprzątanie okolic szkoły i pobliskiego lasu. Efekt? Śmieci mniej, uśmiechów więcej, a przyroda - wyraźnie zadowolona.

Gmina Tworóg zadbała o sprzęt i odbiór odpadów, uczniowie - o zapał i energię. I kto by pomyślał, że sprzątanie może być tak... inspirująco czyste?

23-go września, na sali widowiskowej GOK w Tworogu odbyło się Literackie show dla dzieci.

Wydarzenie zostało zrealizowane w ramach Gminnego Programu Profilaktyki w ramach współpracy z Placówkami Oświatowymi Gminy Tworóg.

W 2025 r. Gminna Biblioteka Publiczna w Tworogu po raz kolejny została beneficjentem Programu Wieloletniego na lata 2021-2025 „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0”, Priorytet 1: Poprawa oferty bibliotek publicznych, Kierunek interwencji 1.1 - Zakup i zdalny dostęp do nowości wydawniczych ze środków finansowych Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z budżetu państwa.

Otrzymana dotacja wyniosła 8 076,00 zł. Dzięki tym środkom biblioteka wzbogaci swój księgozbiór o nowości wydawnicze. W związku z pozyskaną dotacją Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego informujemy, że Gminna Biblioteka Publiczna w Tworogu oraz nasze filie w bieżącym roku są czynne w soboty. Zgodnie z wymogami konkursu NPRCz 2.0 biblioteka jest otwarta dla czytelników przez co najmniej połowę sobót w roku (26 sobót), przez minimum 4 godziny.

Serdecznie zapraszamy mieszkańców do odwiedzenia naszej biblioteki!

**DOFINANSOWANO ZE ŚRODKÓW
RZĄDOWEGO FUNDUSZU ROZWOJU DRÓG**

„Remont ulicy Karola Miarki w Tworogu”

DOFINANSOWANIE 700 255,00 zł
CAŁKOWITA WARTOŚĆ 1 410 715,01 zł

DATA PODPISANIA UMOWY
GRUDZIEŃ 2024

We wrześniu b.r zakończyły się prace remontowe na ul. Karola Miarki w Tworogu.

W ramach remontu sfrezowano istniejącą i położono nową nawierzchnię asfaltową wraz z wymianą istniejącej podbudowy. Przy remoncie została również wymieniona nawierzchnia istniejąca chodnika wraz ze zjazdami.

Całkowity koszt wykonanych prac wyniósł 1.410.715,01 zł.

Dofinansowanie z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg wyniosło 700.255,00 zł.

NAGROBKI

Herman Mazur

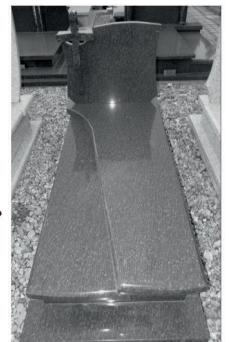
ul. Wiejska 24

42-690 Nowa Wieś Tw.

tel. (32) 284-66-71

nagrobkimazur@gmail.com

www.nagrobkimazur.ugu.pl

Oferujemy:

- * nagrobki granitowe od 3900 zł
- * akcesoria nagrobkowe
- * liternictwo - kute, piaskowane
- * stopnie schodów, parapety i blaty
- * granitowe stoły ogrodowe

WYPRZEDAŻ NAGROBKÓW

Zgodnie z uchwałą antytmogową woj. śląskiego nr V/36/1/2017 z 7 kwietnia 2017 r. (dostępna w BIP), do końca 2025 r. należy wymienić tzw. kopciuchy - przestarzałe piece niespełniające norm emisji zanieczyszczeń.

Termin wymiany zależy od wieku kotła (stan na 1.09.2017 r.):

- powyżej 10 lat – do końca 2021 r.,
- 5–10 lat – do końca 2023 r.,
- poniżej 5 lat – do końca 2025 r.,
- kotły klasy 3 i 4 (PN-EN 303-5:2012) – do końca 2027 r.

Uchwała zakazuje spalania węgla brunatnego, mułków i flotokonzentratów węglowych oraz wilgotnego drewna.

Za naruszenie przepisów grozi kara grzywny na podstawie art. 334 Prawa ochrony środowiska – do 5000 zł. W postępowaniu mandatowym może ona wynieść do 500 zł, a

w przypadku kilku wykroczeń – do 1000 zł.

Gmina Tworóg prowadzi nabór uzupełniający uczestników do projektu „Rozwój energetyki rozproszonej opartej o odnawialne źródła energii na terenie Gminy Tworóg”, w ramach którego właściciele budynków jednorodzinnych mogą uzyskać grant na montaż instalacji OZE.

Dostępne są następujące rodzaje instalacji:

- powietrzne pompy ciepła do c.o. i c.w.u. lub tylko do c.o. – do 25 000 zł,
- zestawy fotowoltaiczne z magazynem energii – do 32 000 zł (12 000 zł na instalację PV, 20 000 zł na magazyn energii).

Deklaracje udziału można składać do 14 października 2025 r. do godz. 15:00 w Urzędzie Gminy Tworóg. Formularze dostępne są na

stronie internetowej Gminy lub w pokoju 111 (I piętro).

Informacji udziela Operator Projektu – Persem Sp. z o.o., tel. 573 959 723, e-mail: projekty@persem.pl

Z przyjemnością informujemy, że Gmina Tworóg otrzymała dofinansowanie w ramach Programu Aktywny Maluch na utworzenie gminnego żłobka. Gminie przyznano na ten cel dofinansowanie w kwocie 1 150 560,00 zł.

Żłobek powstanie w budynku znajdującym się obok Szkoły Podstawowej w Tworogu (dawny dom nauczyciela), który zostanie przebudowany oraz rozbudowany na potrzeby nowej placówki. W najbliższym czasie zostanie ogłoszony przetarg na wykonanie prac Dofinansowane przez Unię Europejską - NextGenerationEU

Naturalmed
centrum rehabilitacji i odnowy biologicznej
Marek Żurek

Profesjonalizm z natury

Marzysz o gładkiej, jędrnej skórze i smukłej sylwetce?

U nas jest to możliwe! Przyjdź i przekonaj się, jakie działanie mają **PAKIETY WIOSENNE**

- ✓ 10× endermologia klasyczna + 10× lipolaser za jedyne **1800 zł (2200 zł)**
- ✓ 8× endermologia klasyczna + 6× lipolaser za jedyne **1400 zł**
- ✓ 5× masaż Kobido/Hadado za jedyne **1000 zł (1250 zł)**
- ✓ do każdego pakietu z endermologią otrzymasz **ubranie do zabiegu GRATIS!**

Zadzwoń i dowiedz się więcej

Ilość miejsc jest ograniczona, a oferta obowiązuje tylko do 31 maja 2025 roku.

ul. Starotarnowicka 76B
42-680 Tarnowskie Góry (Opatowice)

T: +48 661 433 742 (recepcja)
T: +48 601 480 751

www.naturalmedtg.pl

GALERIA - Karczma Piwna

